

Ks § 56

Ks 2020/63

264

Remiss - Samråd enligt artikel 4-5 i ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) gällande kvartsbrott på Nasafjäll, dnr NV-05094-18

KOMMUNSTYRELSENS BESLUT

Avge nedanstående kommentarer som yttrande till samråd enligt Esbokonventionen gällande miljökonsekvensbeskrivning av kvartsbrott på Nasafjäll till Naturvårdsverket.

Samrådsyttrande av Miljö- bygg och räddningsnämnden och Silvermuseet/INSARC bifogas som bilagor till kommunstyrelsens synpunkter.

Sammanfattning av ärendet

Arjeplog Kommun har via Naturvårdsverket inbjudits att lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen för planerat kvartsbrott vid Nasafjäll i Rana kommun Norge, med avseende av etableringens konsekvenser och miljöpåverkan på Svenskt territorium enligt artikel 4-5 i konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen).

Yttrande till Naturvårdsverket senast 21 april 2020.

YTTRANDE FRÅN ARJEPLOGS KOMMUN

Miljökonsekvensbeskrivning

Gällande miljökonsekvensbeskrivningen har Arjeplog kommun begärt ett separat yttrande från miljö- bygg- och räddningsnämnden (MBR) detta bifogas enligt bilaga 1, 2 och 3. Arjeplog kommun kan utifrån yttrandet av MBR konstatera och påtala avsaknaden av en väl utarbetad miljökonsekvensbeskrivning i ärendet. Arjeplog kommun begär att bristerna påtalade av MBR tas i beaktande, utreds och kompletteras inför eventuell tillståndsgivning i ärendet.

Kulturminnen och kulturmiljö

Gällande kulturminnen och kulturmiljö så har Arjeplog kommun via Silvermuseet/INSARC med starkt lokalt förankrad kunskap rörande arkeologi begärt ett separat yttrande av docent i arkeologi Ingela Bergman chef för Silvermuseet. Den antikvariska bedömningen med avseende på forn- och kulturlämningar bifogas i bilaga 4. Arjeplog kommun begär att den antikvariska bedömningen och samtliga anförda kulturmiljö- och kulturarvsaspekter tas i beaktande, utreds och kompletteras inför eventuell tillståndsgivning.

Forts

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

forts

Ks § 56

Ks 2020/63

264

Remiss - Samråd enligt artikel 4-5 i ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) gällande kvartsbrott på Nasafjäll, dnr NV-05094-18

Konsekvensanalyser rennäringen

Arjeplogs kommun vill även påtala att vi inte anser att konsekvensanalyserna för rennäringen tillräckligt grundligt utrett hur störningar och förluster kan förebyggas och minimeras eller hur lämpliga kompensations- och skadelindrandeåtgärder för rennäringen kan utformas. Vi noterar att avsaknaden av dialog och förankring av förslag på kompensationsåtgärder visar att konsekvensutredningen brister i analysen av rennäringens behov. Konsekvensanalysen utreder inte heller hur försämrade förutsättningar för renskötseln i området kan ge indirekta följdverkningar på mark- och vattenanvändningen. Dessa ger dessutom återverkningar på fysisk planering och utvecklingsstrategiska insatser inom Arjeplog kommun. Andra viktiga arealkrävande näringar som indirekt kan påverkas då rennäringens markanvändning förändras är exempel fordonstest och besöksnäring. Arjeplog kommun begär att dessa anföranden tas i beaktande, utreds och kompletteras inför eventuell tillståndsgivning.

Sammanfattning och bedömning

Även om aktuell gruvverksamhet planeras på norsk mark kan miljöskada, efterbehandlingar, kompensationer och andra återställningsåtgärder komma att beröra svensk mark, verksamheter och invånare inom Arjeplog kommun. Kommunen anser därför att miljökonsekvensbeskrivningen måste revideras utifrån samtliga anföranden av kommunen, miljö-, bygg- och räddningsnämnden samt att bedömningar av kulturmiljön tas i beaktande, utreds och kompletteras.

Kommunens uppfattning är att efter miljökonsekvensbeskrivningen är reviderad kan dialogen med samebyarna återupptas och konsekvensanalyserna för rennäringen revideras med hur störningar och förluster kan förebyggas och minimeras och hur lämpliga kompensations- och skadelindrandeåtgärder kan utformas. Först när parterna därefter kunnat visa resultatet av hur man beräknat och hanterat skadeförebyggande åtgärder och kompensationer kan kommunen ta ställning till om vi bör tillstyrka eller avstyrka en gruvetablering.

Detta enligt Arjeplogs kommuns LUS – ÖP *Lokal utvecklingsstrategi och översiktsplan* antagen i kommunfullmäktige 2018-04-23 § 26 där kommunen beslutat om målbild, strategier och åtgärder angående all gruvverksamhet och mineralutvinning som berör kommunen.

Forts

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

forts

Ks § 56

Ks 2020/63

264

Remiss - Samråd enligt artikel 4-5 i ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) gällande kvartsbrott på Nasafjäll, dnr NV-05094-18

Kommunen har bland annat beslutat att:

- *Vid undersökningsarbeten och om brytning aktualiseras ställer kommunen krav på att medel finns avsatta för kostnader för avhjälpande av miljöskada, efterbehandling, kompensationer och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan orsaka.*
- *Kommunen uttalar inte stöd för undersöknings- eller gruvverksamhet inom sitt område innan frågan om tillräcklig lämnad säkerhet utretts.*

Förtydligande av ärendet inför beslut

Företaget Elkem ASA har i Norge ansökt om tillstånd att etablera ett kvartsbrott på Nasafjäll i Rana kommun, Norge. 2005 inledde Elkem ASA arbetet med att få tillstånd för utvinning av kvarts på Nasafjäll. Efter utredning och behandling i Rana kommun som är planeringsmyndighet i området antogs planerna av ministeriet för kommunal regering och modernisering i februari 2016. Kvartsen planeras att brytas på traditionellt sätt med borring och sprängning av pallar som skiljs åt med fem meter breda säkerhetspallar.

Det planeras två stenbrott varav det västra stenbrottet kommer att utgöra ett område på 58 hektar och det östra brottet på 38 hektar. Brytning startar i västra brottet och brytning i östra brottet kommer att ske efter att brytningen i det västra brottet är avslutat. Massorna kommer sedan att krossas och siktas i eget kross- och sorteringsverk inom området.

Redovisning av remisser till Arjeplog Kommun i ärendet

- 2013 MBR-2013-451: Remiss från Rana kommun över planförslag detaljreglering av Nasa Kvartsförekomst
- 2018-03-19 KS2018/79: Remiss- från Närings- og fiskeridepartimentet angående expropriation av nödvändiga rättigheter för etablering av anlägg for utvinning av kvartsförekomst i Nasafjäll i Rana kommun.
Kommunstyrelsens utskott yttrar sig i ärendet efter att man delgetts dokumentation och remiss från Svaipa sameby. Där man påpekar bland annat att: För en helhetsbedömning av planerad verksamhets konsekvenser och hur störningar och förluster kan förebyggas, minimeras och eller kompenseras, föreslås att en fördjupad utredning övervägs i den fortsatta processen. En utredning som även grundligt belyser verksamhetens påverkan på de berörda svenska samebyarna med gränsöverskridande renskötsel i aktuella området. Frågan om expropriation bör inte avgöras innan de konsekvensanalyserna som behövs har genomförts.

Forts

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

forts

Ks § 56

Ks 2020/63

264

Remiss - Samråd enligt artikel 4-5 i ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) gällande kvartsbrott på Nasafjäll, dnr NV-05094-18

- 2019-11-25 KS2019/525: Remiss- från Näring- og fiskeridepartimentet angående konsekvensanalys för rendrift i ärendet "Expropriation av nödvändiga rättigheter för utvinning av kvartsförekomst".
Kommunstyrelsens ordförande, KSO; får delegation att yttra sig över remiss för renskötselns konsekvensanalyser, när yttrandefristen var kort.
MBR tar även tillfället i akt att yttra sig angående miljökonsekvensbeskrivningen som delgetts tidigare via Svaipa sameby.
KSO och MBR belyser bland annat att: Konsekvensanalyserna inte tillräckligt grundligt utrett hur störningar och förluster kan förebyggas och minimeras eller hur lämpliga kompensations- och skadelindråtgärder för rennäringen kan utformas. Samt att en väl utarbetad miljökonsekvensbeskrivning avsaknas i ärendet.
- Elkem ASA skickar brev till KSO för att belysa vad de tycker har missuppfattats av kommunen i inskickat yttrande. KSO besvarar brevet 2020-02-28.
- 2020-02-07: Remiss - Samråd enligt Esbokonventionen från Naturvårdsverket om miljökonsekvensbeskrivning i ett gränsöverskridande sammanhang

Bilagor till yttrandet

- Bilaga 1, 2 och 3 Samrådsyttrande Miljö- bygg och räddningsnämnden
- Bilaga 4 Antikvariska bedömning med avseende på forn- och kulturlämningar för det angränsande området i Sverige av Silvermuseet/INSARC

Beslutsunderlag

Allmänna utskottets förslag till beslut, 2020-04-06 § 32.

Tjänsteskrivelse av projektkoordinator Therese Stenvall, 2020-04-05.

Samråd enligt artikel 4-5 i ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) gällande kvartsbrott på Nasafjäll i Rana kommun, 2020-02-07.

Rapport från Sweco: Nasafjället kvartsförekomst - Sammandrag av konsekvensutredningen grensöverskridande miljökonsekvenser, 2020-01-20.

Beslutsexpediering

Naturvårdsverket.

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden.

Silvermuseet/INSARC.

Projektkoordinator.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------